

2968 P 2006
Oslo, den 8. juni 1948

Mappe 28
Eksp. 6/6
Asg 1942

Krigsoversikt.

Den offensive og optimistiske ånd som hersker i alle allierte land, er et uttrykk for at man holder på å passere krigens definitive vendepunkt. Man kan med ro se tilbake på de to foregående års juni-måneder, da man i spenning og angst ventet på tyskernes neste framstøt. Dengang var det englands og Amerikas større produksjonskapasitet og tilgang på råstoffer som var grunnlaget for troen på endelig seir, idag er det selve styrkeforholdet på slagmarken mellom de krigførende parter. Nå må vi være forberedt på lokal tysk framgang, men ingen framgang som kan avgjøre krigen til aksentenes fordel. Alt de kan gjøre, er å skaffe seg de best mulige defensive posisjoner til den avgjørende offensiv setter inn fra de alliertes side. -

For tyskerne vil det bli en vanskelig overgang fra deres seiersparader til den vanskeligste av alle krigskunster: den defensive. Ingenting stimulerer soldatene mere enn seier over en motstander, om han bare i navnet er jevnbyrdig. På den annen side er ingenting mer deprimerende enn tap og hårde "forsvars"kamper som ikke vil ta noen ende, mot en motstander som for lengst skulde vært knekket, eller hvis evneløshet og svakhet er blitt forannet i snart tre år. Den tyske propaganda vil få like vanskelige oppgaver som die Wehrmacht i tiden framover.

Det er en påtagelig forskjell i tysk propaganda nå og dengang krigen stadig var brakt til en lykkelig avslutning på minimum av tid. Etter seieren på Kertsj understreket de tyske aviser igjen og igjen at operasjonene hadde vist at den tyske soldat heller ville kjempe enn å bli utlevert til "alle splittelsens og hatets redsler". Og i sin tale for kort tid siden overbeviste Göring det krigstrette og nedbombede tyske folk ~~med følgende tirade:~~ "Det er utenkelig at Forsynet skulde ha latt Hitler bringe den tyske nasjon så høyt bare for å styrte den i avgrunnen" - Men som noensinde trenger de tyske folk seiersmeldinger, og en tysk seier idag behøver ikke å ha noe med hendingene på slagmarken å gjøre.

Men samtidig som det blir klarere at Tyskland er ute av stand til å vinne krigen, skjerpes terroren - i Tyskland selv og i de okkuperte land. Daglig skjer det henrettelser i Tyskland, for det meste dreier det seg om nene, bagateller, - tyveri eller småforseelser mot rasjoneringsbestemmelser. For kort tid siden ble det henrettet 14 personer i Mannheim. Slikt skal imidlertid ikke forlede oss til noen kortsiktig optimisme om et snart sammenbrudd i Tyskland. I Tsjekkoslovakiet har tyskerne hittil henrettet 132 gisler, hvorav mange kvinner, fordi de ikke kan finne gjerningsmannen for attentatet mot stedfortredende riksprotektor Heydrich, mannen som laget unntagelsestilstanden i Norge, og som kort før attentatet fikk dømt til døden og skutt 72 hollendere.

Østfronten.

Det voldsomme slag som har rast ved Charkov, må sees i sammenheng med den tyske fremmarsj på Kertsj og den noesenerne offensiv i Libya. Det har tydelig vært tyskernes hensikt å flytte krigens tyngdepunkt til avsnitt hvor det var muligheter for å samordne de tyske og japanske operasjoner, og hvor det på samme tid fantes olje. Oljen i Kaukasus vilde kunne redde dem ut av en stadig stigende fare, samtidig som russernes krigsinnsats ville bli sterkt redusert. Et framstøt mot Kaukasus bare over streket ved Kertsj ville være livsfarlig, de hele flanken mot Rostow ville være udekket. Samtidig med framstøtet mot streket, skulde v. Rocks armeer rykke vestover mot Rostow. Han ble imidlertid overrasket av Timosjenko, som kom ham i forkjøpet med sin offensiv. At russerne her har gjort et betydelig kupp, er temmelig sikkert, og de tyske seiersmeldinger herfra er det grunn til å ta rolig. Selv for tyskerne vil det være mystisk at en så knusende seier ikke øyeblikkelig forfølges, og ikke har betydd noen angitt landevinning. Den tyske major Otto Messdorf innrømmer i en artikkel at det ser ut til at russerne har spart størsteparten av sine kjernetropper helt til nå. - Langt mer tilslutningsvekkende enn de tyske oppgavene er de russiske. Russerne oppgir tyskerens tap til 90.000 mann og sine egne tap til 75.000 mann, og et noenlunde

at kampene er stilnet av. Dermed har russerne kanskje for lengere tid nøytralisert den tyske seier på Kertsj og fjernet faren for Kaukasus i sommer, selv om et senere tysk framstøt skulde bringe dem et stykke østover. I de siste dagene har det vært rolig på østfronten, men det meldes om nye tyske konsentrasjoner i Smolensk-området. -

Viddishavet.

Den tyske offensiven i Libya som begynte 20. mai kom ikke som noen overraskelse på engelskmennene. Hittil har slaget vesentlig pågått i et ca. 100 km. bredt loganmannsland mellom de alliertes linjer, som går rett sydover like vest for El Gazala, og de tysk-italienske linjer. Aksemaktene angrep ikke i to retninger. Ett angrep var rettet direkte mot Tobruk, det ble slått tilbake, det annet hovedangrep var rettet mot de alliertes flanker ved Bir Hakeim, ca. 100 km. øyvest for Tobruk, som centrum. Dette område holdes for en stor del av friske franske styrker. Det lyktes tyskerne å slå to bresjer i de alliertes miniefelt, og de kjempet forbitret for å holde disse oppe. På engelsk hold betegner man situasjonen for tilfredstillende hittil, og det har lyktes de friske franske styrker å frigjøre 800 fanger som de tyskerne hadde tatt. Men en regner med fortsatte kamper. - Så meget kan en slå fast at den tysk-italienske plan om en blitzmanøvre har slått feil.

Det skyldes i første rekke at det er engelskmennene som har hatt herredømme i luften. Det er sikkert første gang de i en trening med motstanderen har fått denne fordel. Og det vil muligens på et senere tidspunkt bli en katastrofe for tyskerne i Libya som har lange og utsatte tilførselslinjer. Betydelige mengder tyske tanks er satt ut av funksjon, og forbindelseslinjene herjes av R.A.F. Om tyskernes frammarsj i den fase slaget nå er inne i skulde føre dem til den øgyptiske grensen, er tyskernes mål å nå Suez neppe oppnåelig. Denne gang har sikkert Rommel undervurdert sin motstander og operasjonene er allerede meget forsinket. På Rommels neste kommanderende som er tatt tilfange, fant en planer som gikk ut på at Tobruk skulde tas etter 4 dager. Og de store tyske styrker av fallskjermtropper som er stasjonert på Kreta, må vente på at Rommels styrker skal nå nærmere avtalte posisjoner før de settes inn. Hvis ikke tyskerne i løpet av kort tid har pådd punkter som er strategisk lettere å holde enn de de har idag, kan de bli tvunget tilbake fra Cyrenaika kanskje for siste gang. -

De fornyede krav fra Italias side på Korsika, Nizza og Tunis må sees i sammenheng med felttoget i Libya. Det er utvilsomt Tunis som i øyeblikket er det viktigste for aksemaktene, og det er sannsynlig at de tenker seg en ordning som går ut på at kravene i siste omgang skal reduseres til at Italia, d.v.s. Tyskland, skal renonsere på Korsika og Nizza mot at Frankrike overlater Tunis. Laval skal da kunne peke på at han har unngått at hele Middelhavssonen gikk tapt for Frankrike. Skulde en slik manøvre lykkes ville Tyskland komme i besiddelse av en meget viktig strategisk basis i Middelhavet. Men det er liten grunn til å frykte en slik utvikling, slik som situasjonen idag ligger an. Særlig er det viktig for Laval å bevare et noenlunde godt forhold til U.S.A.

Vestfronten.

Engelskmennene har demonstrert sin overlegenhet i luften ved to kjempangrep mot mål i Tyskland, angrep som stiller alt hva som hittil har sett av bombardement i skyggen. I angrepet mot Köln deltok 1250 maskiner, det dobbelte av den styrke tyskerne brukte i sine kraftigste angrep mot England. Denne styrke bar med seg en bombelast på 3000 tonn, det firedobbelte av den bombelast som noen gang ble sluppet ned over London. I angrepet mot Essen, der Kruppverkene ligger, ble det satt inn 1030 fly, hvorav 1001 kom tilbake. I begge angrep var tapsprosenten overraskende liten, nemlig 3 og 4 prosent. Statsminister Churchill uttalte at en ny fase i luftkrigen er innledet: hver by, hver havn og hver flyplass av betydning skal få merke det britiske og amerikanske flyvåpens kraft. Men man måtte ikke vente, uttalte han, at hvert eneste britisk angrep heretter skal foretas med et 4-sifret antall fly. Flyvåpnet vilde angripe med den styrke og på den tid det selv fant passende. - Den tyske propaganda kaller disse angrep, dels terrorangrep, dels forestyrrelsesflyvning, med det forteller litt av virkningen av dem at Berlin nettopp har utstedt et dekret om etter

Før det er som nevnt ikke bare Tyskland og Amerika, Laval har a baase m
lere hendelser i det siste - Italienske tropperevyer ved den franske grer
e, den franske arbeidsminister Le Garcellias reise til Mussolini og offisi
lle uttalelser i italienske aviser om at "franske hegemoni-bestrebelsers i
iddehavet nå må utelukkendes" - tyder på at italienerne vil nytte høve og
iske i rørt vann, d.v.s. at de allmæde før freds slutningen vil sikre seg
e 3 besiddelser de alltid har vært ute etter: Korsika, Nizza og Tunis.
erlig er kravet om Tunis i forgrunnen - og det sikkert etter tilskyndels
v tyskerne. Tunis har en av verdens best beskyttede havner, Biserta, som
are ligger 200 km. fra Sicilia. Hvis italienerne hadde herredømmet over
nis vilde det praktisk talt kunne stoppe all adgang til det østlige Mid-
elhav vestenfra, transportene til fronten i Nord-Afrika vilde kunne fore-
å med betydelig mindre risiko enn nå, og samarbeidet med Rommel i Cyre-
rika vilde styrkes overordentlig.

De franske problemer er mangeartede og alvorlige. Innen gjærer det
Paris er det studenterdemonstrasjoner og blodige gatekamper - og utad ka
n ubetydelig bevirk eksplosjon med uoversknelige følger. Men hva som
n hender - og det kanskje snarere enn vi tror - sa vet vi at Frankrike
er redet av stormer før i sin historie. Og mottoet under skipet i Paris
åpen: "Det ontumles av bølger, men synker ikke", vil enna engang vise seg
holde stikk.

v v v

olland.

Fra alle de tyske okkuperte land kommer det meldinger om massehenrette
er. Men de uhyggelige lidelser som de hartagne folk er utsatt for synes
åke på noen måte å ha brutt deres motstands kraft eller deres forvissnin
at deres kamp for rett og frihet skal komme til a seire. Na sist kom
et melding om at Dronning Wilhelminas Land hadde 72 hollandske patrioter
litt henrettet av tyskerne. Navnene på de henrettede er av usjendat grunn
lke offentliggjort, men etter forlydende tilhører de fleste av dem Hollands
ornemste familier. Av interesse er at okkupasjonsmaktens offisielle org,
Deutsche Zeitung in den Niederlanden" dennegang gjør noe forsøk på a rub-
icere de henrettede som "jøder og kommunister", en karakteristikk som na-
istene i regelen alltid anvender på patrioter i de okkuperte land. Man
edgir isteden dennegang, at det har vært tale om offiserer og reserveoffi-
erer i den kongelige hollandske arme og nærstående intellektuelle". Bare
yv av de henrettetede sies å være jøder.

Av de offisielle tyske meddelelser om massehenrettelsens fremgar det
kno klart om det har vært tale om såkalte represalier i tradisjonelle
azistiske meninger, men det forekommer en som en vil gjøre gjellende at
2 patriotene har brutt sitt æresord som frigitvne krigsfanger og inlatt a
å konspirasjoner mot okkupasjonsmakten og, tro mot sin ed mot sin dronni
ortsatt sin kamp for fedrelandets befrielse. Det er av interesse å legg
erke til at tyskerne nu medgir at den fiendtlige holdningen blandt befol-
ingen i Holland tiltok allerede sommeren 1940. Denne innstilling gir se-
l. uttrykk i at tyske soldater overfalltes og at dødsdommer og andre
trengte straffer ikke medfører noen endringer i så henseende. "Den tyske
ålmodighet har imidlertid sin grense", heter det; og Hitler har selv gi-
rdre om at man med "hensynsløs hårdhet" skal gripe inn mot alle "oplysni-
orsøk". Enhver, heter det videre, som deltar i eller forbereder fiendtl
aksjoner eller som forsøker å flykte til utlandet vil bli skutt.

Det ser imidlertid ikke ut som om hollenderne skal "besinne seg".
vertimot. Avskyen mot Musserts quislinger og mot den nazistiske nyordni-
an synes bare å tilta og hollenderne er som aldri før blitt sveiset som
en i den felles kamp mot overfallsmannen. I disse dager, to år etter sin
orte men tapre forsvarskamp mot overmakten har alle hollenders det levend
mbol, Dronning Wilhelmina" i sin frihetskamp og for kontinuiteten i Hol-

Sverigenytt.

Om lærernes kamp for Norges frihet og selvstendighet skrives det videre: "De lokkes, de trues, de ydmyges, de straffes, men enda sta oppreist. Som barnas lærere har de arbeidet for Norges fremtid, og på Norges fremtid gir dem kraft til å utsta alt. Denne kraft gjør dem martyrer og ledere. Kreaturvogner ruller mot Nord-Norge. De er fylt norske lærere som skal utføre straffarbeid i de mest ugjestmilde deler landet. - - - At kuvogner velges skyldes vel ønsket om å ydmyge. Et kortsynt. Når en gammel lærer stables inn i kuvognen på vei til straffarbeid i Nord-Norge, kanskje for å gi sitt liv for fremtidens Norge, så vandles kreaturvognen til en æresbolig, dit alle norske tanker går.

De Gestapo 30. april myrdet de 16 norske gutter skrev Idrottsbladet "Med hvilke følelser svenske idrettsmenn tåser om denne nedslaktning av uskyldige norske brødre, sier seg selv - Nedslaktning av uskyldige gutter århundrer vært betraktet som utiliktelig selv under krig. - De spesielt fra de siste årene og blandt europeiske makter - for den siden.

Ni britiske flyvere fra 3 fly nedskutt over Trøndelag er kommet fram Sverige etter en eventyrlig flukt over Jämtlandsfjellene..

Svenske studenters tillitsmenn ved Upsala, Lund og Stockholms univ. har ensstemmig vedtatt en resolusjon i anledning av siste måneds hendelse i Norge. Sterkere en noensinde følger de svenske studenter samhørigt med studenterkameratene og den åndelige kulturs lærere i Norden, og i det ser sin mening at en nødvendig forutsetning for all kultur og religion er åndelig frihet og en av politiske hensyn ubundet personlig rekke. Med ure og harme ser de svenske studenter hvordan det nazistiske regime i Norge som savner tilslutning av den overveldende del av det folk, skritt for skritt ødelegger de grunnverdier som har gjort nord folk til kulturnasjon. Særlig fordømmer studentene den oppløsning kulturlivet som ytrer seg ved meningsundertrykkelse og skånselsløse grep mot kirke, skole og universitet. Et politisk system som prisgi åndelige kulturs representanter til uhørt vilkårlighet og brutalitet ikke stand til å skape en fremtid for sitt land. Studentene betraktet mot og den fedrelandskjærlighet som Norges prester, lærere og akademiker i disse dager gir bevis på som et forbilde.

VVv

Lærerne har overalt i landet fått utbetalt sine lønninger for mai med fratrukket av kontingent til Sambandet. Ifølge kontingenten var fratrukket vilde lærerne ikke høvet lønn. - Undervisningen går sin jevne gang og hvor den stedlige NS kommissar i Sambandet ikke har vært for nidkjær gått strengt frem med hensyn til innmelding i Sambandet. Der er skole og lukket og nye arrestasjoner foretatt - f.eks. ved St. bakk skole.

VVv

Arrestasjoner.

Massearrestasjoner av unge gutter fra 14 til 20 år ble foretatt i Oslo og omegn siste uke. De er beskyldt for å ha hatt med utgivelse bringelse av avisene Halv-otte å gjøre. Chefen for Røde Kors Hjelpek Dr. Sten Flørlid ble også satt fast forrige uke. Likeledes høyest dommer Bonnævi's 17-årige sønn, hans datter og svigersønn (dersitter

... som ble utkjørt til å gjøre tyske militærkjøpere i trekk omkring 15 timer i Østfold. Hvert veikryss, hver bro innspisert. Overalt var det mine-nerdninger, som alle lot til å vær den skjønneste orden.

vVV

Regionell tysk barnproduksjon.

En pikar som fikk barn med en tysker, fikk beskjed om - at barnet en gutt - å innlevere det på et samls-kontor i Oslo og reise hjem ig. Ferdig med det. - I denne forbindelse er det verd å peke på hva de aviser skriver i anledning en statistikk over barnefødsler: "Tysklands fødselstall er for lite til å klare tyske fremtidsoppgaver. Avisen hevder det uheldige i 17 millioner soldater er bundet av krigen, så langt fr. hjemmet og ikke har kunnet få permisjon på ett år, alle og med halvannet år, i en tid da Tyskland mer enn noen sine trenger. De tyske myndigheter er nå imidlertid operasjon på forholdene (matte norske jantene også være det) og vil ta seg av saken. På hvilken må vil det bli kollektiv tvangsutskrivning til "Germanisk M. og-tjeneste"

vVV

Bare hardhet kan hjelpe.

Göring holdt 21/5 en tale hvor han rettet en flammende appell hjemmefronten om å gjøre seg hard. Hardhet var en forutsetning for seier, det hadde soldatene lært ved fronten i vinterslaget. Hva de var utsatt for overgår enhver beskrivelse. Jobspost på jobspost inn i hovedkvarteret og føreren personlig føler for hver enkelt soldat, og vet seg med den ytterste festhet for ikke å gi opp. Han hadde alle grunnt at bare hardhet kan hjelpe. Seieren over vinteren 1941/42 var største av historiens seire, nå måtte ledelsen kreve store ting av tyskerne på begge fronter, den militære og den sivile. Hertil hørte en nedskjering av levne/smiddelrationene. (Men barn forlanger fører bevel) Ingen tysker, sa Göring, hadde lov til å tvile eller fortvil hva gjorde seg bevisst hva den militære front hadde utholdt i siste parolen for hjemmefronten måtte være: hver eneste tysker, mann eller kvinne måtte bli hardere og stadig hardere. Seieren skal vises, hvor i krigen enn blir. Den Almektige som hadde skjenket Tyskland en fører Adolf Hitler, kunde ikke annet enn også å skjenke denne fører seiere Görings tale pånørtes med uspent lydighet.

vVV

For Kirkefronten.

Wese prestor Riise-Bjansen ved Raa kirke ble hindret i å holde gudstjeneste første pinsedag og truet med å bli ført til fæstvedt, hvis han ikke fulgte godvillig med (Hadde statspolitiet ventet seg handgemeng i Raa kens sakristie?), så ble det intet foretatt med de prester som i Bergen likeledes i pinsen brøt statens forbud mot å bære prestedrakt og 100 gødetjenester. - Det forlyder at biskop Fleischer endog tenker å gjøre sine visitasjoner. Det er klart at kirkenes linje må være fullstendig å være den nazistiske stats kristendomsfiendtlige ordrer og forbud etc

Et klassisk ekskapel på Quisling-styrets kristendomsfiendtlighet-kommet for dagen. I Skriv fra Norges treforedlingsråd av 27/5 d.a. les at Reichskommissariatet har bestemt at Bibelselskapet ikke mere få tillatelse til å kjøpe papir. All trykning og alt salg av bibler nå etter hvert gå istå her i landet. Det er det klareste bevis man få for hva de herrer egentlig forstår med paragrafen "Kristendommens verdier vernes". Kristendommen skal utryddes det er saken.

Andre skapninger som har blitt utryddet i Norge...

eller muligst få lov til å bruke både kirken og gravkapellet men han skal betale leie, hvilken han vel og merke sely skal utrede. Det er nå strengt forbudt å samle inn eller ta imot penger til formalet. Biskop Krohn-Hansen i Trondheim ble i pinsen nektet å bli gjesttjeneste.

En husker tilfellet Bj. Barby som ble satt til prest i Gamle Aker i Oslo, hans fortid viste seg som bekjent å være temmelig skummel. Nå har departementet utnevnt en lærer Arne Rydland til prest i Skien, og det viser seg at hans fortid er minst like skummel som partifelle Barbys. Det er en skam at slike personer puttes inn i Den kristne kirkes embeter. Men mest vitner de om den moralske standard innen NS.

Det meldes at "res.kap. Bj. Barby" akter å tiltre sitt "embete" i begynnelsen av juni. Maktovertagelsen skal - som skikken er for disse forbrytere - skje ved at res. kap. Ingv. B. Carlsen skal kastes ut av sin lei- lighet, som hverken stat eller kommune har noget som helst med å gjøre. Det er selveste kirke-departementet som står bak denne utkastelsesforretn.

Statspolitibetjent Dønnum, beryktet som fa, har endelig meldt seg ut av Filadelfia, hvilken pinsmenighet han som beryktet har vært medlem av. Menigheten er selvsagt strålende fornøyd med å slippe å besudles med dette navn mere.

Flere legfolk skal ordineres. Det er gitt ordinasjonstillatelse til en lektor (Ewald Sundberg), en stud. teol. (Tinnholdt) og en kontorchef (Iglersd). - Det var bra for studenten å slippe sine eksamener, det var jo ikke godt å vite hvordan det hadde gått.

VVV

Terboven reiste tirsdag den 2. juni om formiddagen ganske plutselig til Skien. Det nummer av "Skiensfjordens presse" som om aftenen samme dag kom til Oslo, inneholdt følgende annonse datert Skien, 1. juni 1942 og undertegnet Politimesteren: På grunn av de siste demonstrasjoner er det etter ordre fra det tyske sikkerhetspoliti fra idag av, og inntil videre utferdige portforbud innen Skien by fra klokken 20 aften til klokken 5 morgen. Kun de personer som har passerseddel fra tyske eller norske myndigheter kan vise seg ute eller passere i gatene i tiden fra klokken 20 aften til klokken 5 morgen. Overtredelse straffes etter bestemmelse av det tyske sikkerhetspoliti." Grunnen til de "ondsignede opptøyer" i Skien og hvori disse består vites ikke med bestemthet. Imidlertid kom der onsdag middag et tog til Oslo med gisler, ialt ca. 200, tatt fra alle leire av befolknings-tryggearbeidere og direktører om hverandre og også endel kvinner. De ble sykkellikkelig videresendt til Grini, hvor der nå er stadig utvidelse.

VVV

I "Fritt Folk" for fredag den 29. mai kom der sikkert ved en feiltagelse til å stå ensannhet. Den sto endog på første side i venstre spalte - Det var en Italiensk korrespondent til "Popoli o. Italia" som om Charkow fra så skrev:

Over ser man bare patronhylser, ødelagte kanoner og sønderskutte ty panservogner. Her finder man panservogner av alle størrelser o.s.v.

VVV

Melsitansjonen er stadig prekær - Tyskerne tar slike priser på det dertil som sendes oss at Staten hver måned har et utlegg på 5 mill. kroner - holde melprisene på et noenlunde prisenivå. På den annen side bestemte tyskerne selv prisene på alt som stjeles fra oss, men disse er selvsagt langt under det vænlige. Det er på den måten tyskerne vil tilstanden bli i deres nye Europa; og det er slik NS banden synes det må være så st for Norge å få det.

Tonnasjemangelen er nå meget fryktelig både for norske og tyske skip. I øieblikket har skipsfartsdirektøren fått i alt opplyst 10 tonn mangelen på sin rådighet. På en uke, mellom 17. og 24. mai, mistet man ialt 6 båter på ialt over 40.000 tonn i fart til eller fra Tyskland. En av disse var Silja som gikk utenfor Rotterdam med kull til tyskerne i Norge.

vVv

Situasjonen i Tyskland er etter sikre kilder endog verre enn vi hadde håpet å tro. I den siste tid er en rekke soldater i Waffen S.S. og luftvernartilleriet sendt sydover både med tog og med båt. Vi vet ikke hvorvidt togreisen også går gjennom Sverige eller bare til Halden, og fortsettes derfra med båt til Jylland. Men sikkert er det at flere hundre er reist sydover etter at engelskmennene satte fart i bombingene i Tyskland - La oss ha den fortsetter.

vVv

Forleden dag kjøpte minister Lippestad fra Vinmonopolet adskillig skotsk whisky, likører og andre originalmerker og hans regning lød ialt på 3.467 kroner. Samtidig gikk et lignende lass til "minister" Hagelin men hans regning var noen kroner større, nemlig 3.500 kroner. De lever fint og har det bra så lenge disse forrederstørrelsene.

vVv

Kullbeholdningene.

Etter opplysninger som er kommet til vår kunnskap står det meget slett til med landets kullbeholdninger. Det viser seg vanskelig å skaffe tonnasje til den fremtidige kulltilførsel nå etter at flere norske båter, som tyskerne hadde tvunget inn i denne trade for sine egne behov i Norge, er blitt rammet av våre allierte fly og har måtte søke inn til Holland for der å underkaste seg reparasjon. De båter som var på vei til Norge med kull til den tyske overfallsmakt var, Troncheimsfjord, en Wilhelmsenbåt, og en båt til. En fjerde Selje, Norges største lasteskip, ble senket den 15. mai i kullst til Norge til den tyske overfallsmakt. Beklageligvis omkom 15 av våre landsmenn som tyskerne hadde tvunget ombord i Selje til denne tyske ferd. Kullsituasjonen er av disse og andre grunner blitt slik at en i Norge gjør best i ikke å regne med at landets civilttrafikk kan tilgodesees når det lir noen måneder lenger frem. For når tyskerne ikke er istand til å skaffe tonnasje nå, hvorledes skal de da være istand til det, når det lir utpå eftersommeren og høsten?

vVv

Søndag ettermiddag reiste storadmiral Ræder (31/5) fra Oslo til Varnes-moen med fly. På Hell tok han tog med Merakerbanen og reiste gjennom Sverige til Narvik, hvor der for tiden er samlet tusener av arbeidere tilhørende organisasjonen Todt. Ræder skal være tilbake i Oslo den 6. juni. Tilbakereisen skjer antagelig på samme måte, dels med fly og dels med jernbane. Etter henrettelsen av storbøddelen Heydrich er både storadmiral Ræder og de øvrige tyske dignitærer blitt svært nervøse for å bli innhentet av skjebnen representert ved Hans Majestet Døden. Ræder ledsages av mange snor- og bandpyntede levende dekorasjons- og paradedukker.

vVv

Tvangsutskrivning av arbeidskraft.

Norsk stencilert frihetspresse har inneholdt flere meddelelser om tyskernes innkallelser av tvangsarbeidere til sine festningsanlegg vestpå og til gjennomførelsen av Hitlers fantasiplan om forsering av Nordlandsbanen til Kirkenes. Man kan vanskelig få tilstrekkelig nok detaljer av hvorledes tyskerne her presser oss. Det skal derfor her nevnes at norske arbeidere ble innkalt til å møte hver Lippestad og Jackbo og Erlausen

er foredragsholdere. Lippestad var den som sa mest. Lippestad opplyste at tyskerne til å begynne med hadde forlangt utskrivning av norsk arbeidskraft for et år. "Nordmennene" hadde holdt på at det måtte være nokk med 3 måneder. (Om Lippestad personlig inntok dette standpunkt vites ennå ikke. Men det er mulig. I så fall bør det noteres til hans kreditt i hans allerede store synderegister og komme ham til gode på den annen sideige commons (og) Tyskerne vilte ikke finne seg i så lite som 3 måneder og det kom til et kompromiss på seks måneder. De krevet ialt 30.000 mann. (Hvilket forøvrig er et mindre tall enn de opprinnelig tablet om. Men tyskernes berømlige plansikkerhet og organisasjons-dyktighet er som vi har lært i Norge i disse år faktorer like usikre som planens sinn i hvirvelvinn). La av de 3 tellere gikk ut fra at de første 5.000 vilde bli sendt avgårde nå, 10.000 senere og resten utpå høstparten. Det ble opplyst at tyskerne hadde medtalt Lippestad at de ikke hadde anledning til å underbringe mer enn 5.000 nå. Lippestad varskoede uttrykkelig om at bedriftslederne i samarbeid med arbeidernes og funksjonærenes tillitsmenn i hver enkelt bedrift skulle peke ut de folk som skulde beordres til tvangsarbeid. ("minister" Lippestad brukte dog ingenlunde dette uttrykk, for han fortøner nokk ikke denne form for germansk frihet seg som tvangsarbeid.) Hensikten med denne utpekning er forsøk på opprettholdelse av et visst skinn av frivillighet. Videre varskoede Lippestad om at dersom noen bedriftsleder eller tillitsmann for arbeid-erne eller funksjonærer saboterte dette krav, vilde tyskerne selv sende eksperter for å kjempe bedriftene for den arbeidskraft de ønsket. Og tyskerne hadde ytterligere presisert, fortalte Lippestad, at så lenge det fantes en mandlig keltner eller frisør i Norge, måtte ikke nordmennene komme å påstå, at der ikke var ledig arbeidskraft i Norge. Tvangsarbeiderne skulde søkes i aldersklassen fra 17-45 år. I første instans skulde der tas ugifte uten forsørgelsesplikt. Med hensyn til timebetalingen hadde tyskerne neulagt bestemt veto mot mer enn 1,30 ø kr. 1,40. — O der vilde ingen anledning bli for bedriften til å betale tilskudd til de arbeidere som ble sendt ut. Mot dette hadde Erlandson protestert kraftig og hevdet at folk som satt med store husleier og andre bunne utgifter ikke kunne eksistere for en slik betaling. Takket være Erlandsons protest ble spørsmålet stillet åpent for å finne sin avgjørelse senere.

Gjennem de forskjellige departementer sendes der i disse dager ut spørsmålsskjemaer til funksjonærer og arbeidere i de forskjellige virksomhetsgrener med krav om opplysninger om vekkommandes fødselsår, hjemsted, avstrømning, utdanning, yrke, arbeidsplasser, antall ar-hvori vekkommande har utført det eller det arbeide og så videre. Angivelig er det meningen å oppnå en fullstendig oversikt over hele befolkningen og hvilke stillinger hver enkelt mann eller kvinne passer for innen norsk arbeidsliv.

Bortsett fra det uforskammede i å sende ut slike spørsmålsskjemaer til medlemmer av et folk hvis historie begynte lenge før Brandenburg ennå var blitt så meget som et gårdsbruk og videre bortsett fra at slike oppgaver er fullstendig imot den norske frihetsfølelse er det aldeles ikke av hensyn til norsk arbeidsvirksomhet oppgavene skal samles inn. Det er for at tyskerne skal få hand over enhver nordmann til sitt eget private behov i Norge eller i noget annet i sieblikket okkupert land. Men behøver i første omgang sabotere besvarelsen av spørsmålsskjemaene. Etter ny pagang kan man jo sende dem inn med for eksempel opplysning om navn og fødselsår og hva man ellers finner rimelig. Men de spørsmål som etter norsk opfatning angår ens private tilværelse som samfunnet ikke har noe å blande seg inn i uten tilfeller av kriminalitet, bør man la ubesvart. Det blir naturligvis ubehageligheter av det. Men samtidig oppnår vi å gi de nervøse tyskerne tuse-ner av nålestikk og det lider de selv mere under enn vi norske under terror

Quislingenes store propandemagnum.

Per Quist Christensens død og grandiose bisettelse, får et noget kortbækket anstrøk når en får seg forelagt sakens facts. Tragedien - eller skal vi si komedien? - kan deles i et forspill, selve episillet og en epilogs.

Forspillet som forsvavidt ikke har noe med selve saken å gjøre, gikk av stabelen noen uker før Christensen ble skutt. Et par hirdgutter hadde gjort seg skyldig i tyveri i Christensens distrikt og da samme foruten å være bygdeterrorist og angiver også var grænsepolitist, ble fornøyd overlatt ham. Hirdguttene truet imidlertid med å angi Christensen for ulovlig salg av landbruksprodukter på svartebørsen - det er som bekjent av sine egne en skal ha det - hvis han foretok seg noe ytterligere mot dem og Christensen fant det da mest opportunt å la den sak filla.

Noen tid senere forekom nye tyverier, nemlig innbrudd i et stabbur, og også dette tilfelle ble overlatt Christensen som pagrep stabburstyvene, en kvinne og to menn. Christensen var i bil sammen med en kollega. De 3 ble straks med bortover til bilen, herunder ble den ene mann noe tilbakeløst og forsøkte å komme seg undt. Christensen trakk da sin revolver og skjøt på ham - først - hvorefter vedkommende trakk en revolver og av stavlesekretet og skjøt Christensen i maven - altså forfra - likevel viste at kulen satt like i ryggen under huden. Deretter skjøt vedkommende på Christensens kollega som bare fikk et streifskudd i kinnet og kom seg opp i bilen og kjørte etter hjelp. Mannen som hadde skutt Christensen, flyktet mens kvinnens og den annen mann tok seg av den første og la en foreløpig forbindelse. Da Christensens kollega en times tid etter kom kjørende tilbake med lege, var Christensen allerede død. De to gjenværende stabburstyver ble så tatt med og senere hører man ikke mere til dem.

Nasioverlege Christensen - den dreptes far - reiste opp til Flisa og ble gjort bekjent med resultatet av likkassen obduksjonen. Det må ha vært med en viss kulten følelse at han, som lege, senere har lest i propandemagnumkrologene at sønnen var skutt i bakhold, gjennom ryggen. Eller kanskje hva har biliget husebagen?

Og så kommer epilogen. Forleden skulle den dreptes svigerfar på vegne av sin datter heve 30.000 kroner i et foriskringsveselskap på avdødes politise. Denne vekket imidlertid ikke "politisk dødsfall", hvorfor veselskapet måtte avslå å utbetale beløpet, til tross for at svigerfaren, en major, råbet at det ikke var et politisk dødsfall. - Den offisielle beretning gikk nemlig ut på at det var et politisk mord. Det kkiller en Nemesis. Men partiet skal nok vite å holde enken skadesløs.

VVV

Den "nye orden" (Neurope)

Ferling: I alle byer i det stor-tyske rike er det forbudt for jøder å bruke offentlige trafikkmidler, trikk, buss, lokaltog, undergrunnsbane, medmindre vedkommende har minst 7 km. (for skolebarn 5 km.) eller en times vei til arbeidet.

Berlin: På et jødisk sykehus nord i byen er matliggeret beslaglagt og bortført med den begrunnelse at det var for stort, da jøder bare skulle ha ligger for en dags behov. - Dette kalles arisk hysjinn.

Frankrike: 20 "komunistar, jøder og sympatisører" skal henrettes som hevn for et attentat mot et tog med tyske soldater. Hvis de skyldige ikke er tatt innen 3 dager, blir ytterligere 30 henrettet og 1000 deporteres utover.

Grekenland: I Athen dør daglig 180 mennesker av sult. (Dagens nyhetars Berlinkorrespondent 23/4-42.)